

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1990
Ημερομ. Κατάθεσης: 18/12/2025

Αρετή Ι. Παπαϊωάννου
Βουλευτής (Β' Θεσσαλονίκης)

e-✉: aretipapaioannou@parliament.gr

✉ | Βουλής 4 | 1^{ος} όροφος | Γραφείο 101 | Αθήνα, 10562

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 15 Δεκεμβρίου 2025

Προς: Την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κα Δόμνα-Μαρία Μιχαηλίδου

Θέμα: «Απουσία ολοκληρωμένης πολιτικής για τη δημογραφική συρρίκνωση και την εγκατάλειψη της ελληνικής περιφέρειας»

Κυρία Υπουργέ,

Η δημογραφική συρρίκνωση της χώρας και η συστηματική ερήμωση μεγάλου μέρους της ελληνικής περιφέρειας εξελίσσονται πλέον σε **μόνιμο και μη αναστρέψιμο κίνδυνο** για την κοινωνική συνοχή, την περιφερειακή ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα των τοπικών κοινωνιών. Σύμφωνα με πρόσφατο δημοσίευμα ([εδώ](#)), η **πλειονότητα των ελληνικών περιφερειών καταγράφει δραματική μείωση πληθυσμού**, με εκατοντάδες χωριά να οδηγούνται σε πλήρη εγκατάλειψη, καθώς οι νέοι αδυνατούν να ζήσουν, να εργαστούν και να δημιουργήσουν οικογένεια στον τόπο τους.

Ειδικότερα, σχεδόν **11 από τις 13 περιφέρειες** της χώρας **παρουσίασαν μείωση πληθυσμού την τελευταία δεκαετία, ενώ οι γεννήσεις είναι κατά πολύ λιγότερες από τους θανάτους και δείχνουν τάσεις περαιτέρω υποχώρησης**. Παράλληλα, πολλές περιοχές, όπως η Δυτική Μακεδονία, η Δράμα, η Ορεστιάδα και οι Σέρρες, αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα αποδημίας, έλλειψης εργασίας και κοινωνικών υποδομών, με αποτέλεσμα οι νέοι να εγκαταλείπουν συστηματικά την ύπαιθρο.

Παρά τη σύσταση ειδικού Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, το οποίο, υποτίθεται, ότι αποτελεί τον κεντρικό φορέα άσκησης δημογραφικής πολιτικής, **μέχρι σήμερα δεν έχει παρουσιαστεί ένα ολοκληρωμένο, δεσμευτικό και μετρήσιμο εθνικό σχέδιο** για την αντιμετώπιση της δημογραφικής κρίσης. Οι παρεμβάσεις της

Αρετή Ι. Παπαϊωάννου

Βουλευτής (Β' Θεσσαλονίκης)

e-✉: aretipapaioannou@parliament.gr

✉ | Βουλής 4 | 1^{ος} όροφος | Γραφείο 101 | Αθήνα, 10562

Κυβέρνησης εξακολουθούν να έχουν **αποσπασματικό και επιδοματικό χαρακτήρα**, χωρίς να απαντούν στα δομικά αίτια που αποτρέπουν τους πολίτες από το να δημιουργήσουν οικογένεια και να παραμείνουν στον τόπο τους.

Επιπλέον, παρατηρείται ότι:

- **το επίδομα γέννησης** δεν συνδέεται με μακροχρόνια στήριξη της οικογένειας ή με παραμονή στην περιφέρεια,
- **τα στεγαστικά προγράμματα** επηρεάζονται από την άνοδο των τιμών ακινήτων και των ενοικίων, περιορίζοντας τη χρησιμότητά τους για νέες οικογένειες,
- **τα voucher παιδικών σταθμών** δεν καλύπτουν την **έλλειψη δομών** σε πολλές αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, με αποτέλεσμα να παραμένουν ανεφάρμοστα για μεγάλο μέρος του πληθυσμού.

Τα προγράμματα αυτά έχουν απορροφήσει **υπολογίσιμους πόρους από τον κρατικό προϋπολογισμό και ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία**, χωρίς ωστόσο να προκύπτει από επίσημα στοιχεία ότι έχουν επιφέρει μετρήσιμη βελτίωση στους δημογραφικούς δείκτες ή ουσιαστική αλλαγή στις τάσεις εγκατάλειψης της περιφέρειας.

Επίσης, παρότι υπάρχουν **τοπικές πρωτοβουλίες**, όπως οικονομική ενίσχυση για κάθε νέα γέννηση ή προσπάθειες προσέλκυσης επισκεπτών/επενδύσεων, **δεν υπάρχει συντονισμένο, κεντρικό αναπτυξιακό σχέδιο** που να αντιμετωπίζει συνολικά τις αιτίες του προβλήματος.

Ιδίως για τις ορεινές, νησιωτικές και παραμεθόριες περιοχές, η απουσία ολοκληρωμένης οικογενειακής και κοινωνικής πολιτικής οδηγεί σε **δημογραφική αποψίλωση με σοβαρές εθνικές, κοινωνικές και αναπτυξιακές συνέπειες**, τις οποίες η Κυβέρνηση μέχρι σήμερα φαίνεται να υποτιμά.

Αρετή Ι. Παπαϊωάννου

Βουλευτής (Β' Θεσσαλονίκης)

e-✉: aretipapaioannou@parliament.gr

✉ | Βουλής 4 | 1^{ος} όροφος | Γραφείο 101 | Αθήνα, 10562

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί και το γεγονός ότι η στήριξη της οικογένειας **δεν συνδέεται με πολιτικές μόνιμης κατοικίας στην περιφέρεια**, ούτε με την εξασφάλιση καθολικής πρόσβασης σε παιδική φροντίδα, υγεία και εκπαίδευση, με αποτέλεσμα τα μέτρα να μην έχουν ουσιαστικό δημογραφικό αποτύπωμα.

Επειδή το φαινόμενο αυτό απειλεί τη βιωσιμότητα των τοπικών κοινωνιών, την αγροτική παραγωγή και την αμυντική παρουσία στα σύνορα.

Επειδή η αντιμετώπιση του φαινομένου δεν μπορεί να περιοριστεί σε μεμονωμένες εφάπαξ οικονομικές ενισχύσεις, αλλά προϋποθέτει πολιτικές μόνιμου χαρακτήρα για τη στέγαση, την παιδική φροντίδα, την απασχόληση και την ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης, ιδίως σε περιοχές που αντιμετωπίζουν δημογραφική αποδυνάμωση.

Επειδή η δημογραφική κρίση δεν αντιμετωπίζεται με επικοινωνιακή διαχείριση, αλλά με **συγκροτημένες, γενναίες και κοινωνικά δίκαιες πολιτικές**.

Επειδή η συνέχιση πολιτικών με υψηλό κόστος και περιορισμένο αποτέλεσμα δημιουργεί σοβαρά ζητήματα **δημοσιονομικής αποτελεσματικότητας, προτεραιοποίησης πόρων και πολιτικής ευθύνης**.

Κατόπιν τούτων, ερωτάται η αρμόδια Υπουργός:

1. **Για ποιον λόγο**, παρά τη θεσμική ύπαρξη του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, **δεν έχει παρουσιαστεί έως σήμερα ένα ολοκληρωμένο εθνικό σχέδιο δημογραφικής πολιτικής**, με μετρήσιμους στόχους και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα για την αντιμετώπιση της δημογραφικής πτώσης και την αντιστροφή της τάσης ερήμωσης των χωριών, πέραν των αποσπασματικών μέτρων;

Αρετή Ι. Παπαϊωάννου

Βουλευτής (Β' Θεσσαλονίκης)

e-✉: aretipapaioannou@parliament.gr

✉ | Βουλής 4 | 1^{ος} όροφος | Γραφείο 101 | Αθήνα, 10562

2. **Ποιο είναι το συνολικό δημοσιονομικό κόστος**, ανά έτος και ανά πρόγραμμα, του επιδόματος γέννησης, των στεγαστικών εργαλείων και των voucher παιδικών σταθμών από την έναρξη εφαρμογής τους έως σήμερα;
3. Πώς αξιολογείτε την **αποτελεσματικότητα των μέχρι σήμερα εφαρμοζόμενων μέτρων**, όταν οι δείκτες γεννήσεων και μόνιμης εγκατάστασης νέων οικογενειών στην περιφέρεια συνεχίζουν να επιδεινώνονται;
4. **Ποια συγκεκριμένα μέτρα λαμβάνονται**, ώστε η πολιτική στήριξης της οικογένειας να μην εξαντλείται σε επιδοματικές παρεμβάσεις, αλλά να συνδέεται με σταθερή εργασία, αξιοπρεπείς μισθούς, ενίσχυση επιχειρηματικότητας και κοινωνικές υπηρεσίες κοντά στον τόπο κατοικίας;
5. Υπάρχει ειδική πρόβλεψη για τις **παραμεθόριες περιοχές**, όπου η δημογραφική συρρίκνωση **λαμβάνει και χαρακτήρα εθνικού κινδύνου**, και αν ναι, ποια είναι αυτή;
6. Προτίθεται η Κυβέρνηση να προχωρήσει σε **νομοθετικές πρωτοβουλίες μόνιμου χαρακτήρα**, όπως:
 - ο φορολογικές ελαφρύνσεις και ασφαλιστικά κίνητρα για νέες οικογένειες που εγκαθίστανται μόνιμα στην περιφέρεια,
 - ο κρατικά ή αυτοδιοικητικά προγράμματα κοινωνικής κατοικίας σε ερημούμενους οικισμούς,
 - ο καθολική και δωρεάν πρόσβαση σε βρεφονηπιακούς σταθμούς και δομές φροντίδας σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές;
7. Προτίθεται η Κυβέρνηση να **ενισχύσει υποδομές όπως μεταφορές, υγεία, εκπαίδευση και ψηφιακές υπηρεσίες** στις αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, ώστε να γίνουν βιώσιμες για μόνιμη διαμονή;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αρετή Ι. Παπαϊωάννου

Βουλευτής (Β' Θεσσαλονίκης)

e-✉: aretipapaioannou@parliament.gr

✉ | Βουλής 4 | 1^{ος} όροφος | Γραφείο 101 | Αθήνα, 10562

Αρετή Ι. Παπαϊωάννου
Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης